

'СВЕТА НЕДЕЛЯ

Брой 50 | 20 ноември 2005

† ДЕВЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД НЕДЕЛЯ ПОДИР ВЪЗДВИЖЕНИЕ – БЕЗУМНИЯТ БОГАТАШ

Човек се ражда на земята, за да се подготви за вечен живот, а Творецът съдейства по много видими и невидими начини за духовното ни съвършенство. Всеки от нас получава дарове от Бога, но заедно с това бива подлаган на множество изпитания. Благодарение на неравенството в материално и духовно отношение много лесно се показва на всички ни и резултатът от тези изпитания. Чрез богатството на едни и немотията на други, чрез здравето на едни и недъзите на други, чрез ума на мъдрите и безумието на слабоумните – Бог изпитва и едните и другите и вижда кой на какъв дух служи, в кого има смирение, любов и страх Господен. Ето защо богатият е длъжен да утеши с имота си бедни и немошни; ученият, чрез знанието и мъдростта си, да упътва слабоумните и невежите; здравият – да работи и за недъгавите.

Откакто съществува света, мнозина са страдали и страдат от болезнена жажда за пари и имоти, за големи богатства, а нерядко тази жажда достига до безумие... Малцина, за съжаление, разбират и приемат истината, че земните блага са им необходими, за да се нахранят, облекат и да бъдат под покрив, а повечето надценяват земното забравяйки смъртта и задгробната участ, забравят евангелските думи: "Каква полза за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си?" (Мат.16:26). Всички чухме за безумния богаташ от евангелската притча, който събирайки много блага, решава да каже на душата си: "Душо...почивай, яж, пий, весели се!..." Но Бог му казал: "Безумнико, нощес ще ти поискат душата; а това що си приготвил, кому ще остане? "И Христос прибавил към притчата заключителните думи: "Тъй бива с тогава, който събира имане за себе си, а не богатее в Бога!"

Вземайки това неразумно фатално решение да направи душата си робиня на леност и удоволствие, богаташът забравил на Кого дължи богатството си, забравил още, че е същество смъртно, а би трябвало, облагодетелствуван така щедро от Всеподателя, да падне на колене и да извика: "Слава и благодарение на Тебе, многомилостивий Боже, защото Ти ме възнагради стократно за жалките ми трудове. Научи ме, премъдрий Господи, и аз да доставя радост на моите братя чрез изобилните земни блага, които ми прати!..."

Свети Василий Велики в една своя проповед за богатството казва така: "Нищо не внесохме в света, нито пък можем да изнесем нещо от него. А нима нищичко не изнасяме от това, което принадлежи на живота? - Нищо, освен едни добродетели, ако сме се

упражнявали в тях. Ще изнесем целомъдрие, ако сме цъфтели в него. Ще изнесем милостиня, ако сме се обогатявали в нея. Това са помощниците на душата ни в пътя на спасението. Богатството остава тук... Нека бягаме от излишното, като от безполезно, и да търсим необходимото, което не носи осъждане. Богатият горе се представя гол; ако има добродетели, и там той е богат; ако ли пък е гол и от тях, той си остава вечен бедняк! Нищо няма по-богато от добродетелната бедност. Старай се да имаш велика душа; тя е способна да удовлетвори всяка законна нужда на живота ти. И така: "...като имаме прехрана и облекло, нека с това бъдем доволни" (1Тим. 6:8).

Боголюбиви братя и сестри, евангелските истини не са мъчни за разбиране. Едва ли има днес вярващ човек, който да не е чувал и да не знае своите основни задължения към Бога и ближния. Религиозни знания може да се почерпят от много места, но ако вярата в Твореца и Неговата неподкупна правда е разколебана, тогава изчезва и страхът Господен. В сърцето на съвременния човек го няма страхът от Бога, а и любовта към ближния е изгаснала. Грижим се изключително за себе си, търсим само земното, за да задоволим плътта, а забравяме за нуждите на душата... Станахме алчни за удоволствия и забавления, а жестоки към другите. Това са горчивите плодове на богоборческия човешки дух.

Колцина се стремят да богатеят в Бога. Евангелските слова остават за мнозинството от кръстените в Христа глас викаш в пустинята, а докога ще продължи това духовно-нравствено падение, знае само Бог.

Добре би било за нас, събраните в Божия дом, които изслушахме притчата за безумния богаташ, да се пазим от примките на мамона и да полагаме повече грижи за душите си. "Душата не струва ли повече от храната?..." (Мат.6:25). "Не се грижете и не думайте: какво да ядем или какво да пием, или какво да облечем? Защото всички това търсят езичниците..." (Мат. 6:31-32). Да работим усърдно върху душите си; да търсим неуморно такива ценности, които ще ни обогатят духовно и нравствено. Да припечелим, докато още имаме дни на живот, капитал от евангелски добродетели. Защото само този капитал ще занесем в отвъдното, само това богатство ще ни оправдае пред Твореца – Бог в деня на всеобщата разплата... Да бъдем мъдри и да обърнем мислите и сърцата си към Христа Спасителя, Който да ни помогне по пътя към вечния живот. Амин!

ВЪВЕДЕНИЕ БОГОРОДИЧНО (21.11.)

Днес Светата Църква празнува въвеждането в храма на Пресвета Богородица. От най-древни времена ежегодното литургическо припомняне на това събитие се е превърнало в неотнимаема част от православното благочестие със силта на огромното възпитателно значение на този празник за християнската душа.

Честнейшая Херувим се въвежда в храма, за да пригответи Себе Си и стане обител на Спасителя Бог. Младата отроковица е доведена в храма и след като се изпълнило времето яви пред света Христа Жизнодавеца. За да се получи добър плод е необходимо добро семе, но също така е важно и на каква почва ще израстне семето. Затова не случайно Светата Църква отнася празника Въведение към числото на дванадесетте велики празника, подчертавайки по този начин голямото значение на храма в живота на Дева Богородица, а заедно с нея и в живота на всеки от нас.

За православния християнин храмът не е само дом за молитва. Затова не случайно понятията “храм” и “Църква” в повечето езици почти се сливат. Храмът е предверие към небето, място, където нашият дух се учи да живее с Небесния живот, с живота на Небесното Царство, живота на Тържествуващата Църква. Мисълта за храма е мисъл за Бога и затова ние го наричаме Божий. Всеки човек, влизайки в храма е длъжен да чувствава и разбира, че той като че ли възлиза на небето, за което не е достоен. Чрез храма ние се съединяваме с Църквата, чрез Църквата с Христа Спасителя, чрез Христа, Божия Син се съединяваме с Небесния Отец, Който ни осиновява и прави по този начин Божии чада, наследници на Неговото царство. Храмът е първото стъпало от земята към небето, и нашето спасение до голяма степен зависи от това, до каква степен храмът е проникнал в нашата душа,

22 ноември – СВЕТИ ПРАВЕДНИ МИХАИЛ БЪЛГАРСКИ

Свети Михаил Войн е по произход българин. Роден е в град Потук (предполага се, четова е днешният Батак) и е живял във времето на благоверния български цар Борис-Михаил. Бил син на богати и благородни родители, обикнал от детство чистия живот, имал страх Божий, подвизавал се в молитва и пост, щедро раздавал на бедните милостиня, поради което и неговите родители, и чуждите хора го наричали “светото дете”. Когато станал на 25 години, той бил назначен за началник на една дружина във византийската войска. По това време родният му край още не влизал в пределите на българската държава. В една битка на византийския император Михаил III (865 г.) против агаряните, свети Михаил воин бил оставен от изплашените гърци сам с неговата дружина. Като призовавал през всичкото време името на Бога, той успял да прогони враговете и заедно с

колко дълбоко възприемаме в нашия живот благодатния ред на църковните служби.

Мнозина наричат себе си християни, мнозина не отричат Евангелието, но далеч не всички искрено вярват в Едната Свята, Съборна и Апостолска църква. Други посещават храма един-два пъти в годината, формално изпълняват църковните обряди, а мислят за себе си като за православни християни. Все едно на Бог не е нужно толкова външното изпълнение на църковните обряди, не Му е нужно толкова външното благочестие. Съвсем друго чака от нас Този, Чиято Пресвята Кръв изтече за нас, грешните, на Голготския Кръст. “Дай Ми, синко, твоето сърце (Притч. 23:26) – казва Господ чрез устата на пророка.

И ето днес, по Божията милост, сме в Божия храм. За да бъде нашата душа достойна за тази велика милост, тя трябва не само да бъде чиста, но пречиста, като душата на Света Богородица, а колцина могат зда кажат това за себе си? Нека всеки от нас сравни своите дела с евангелските заповеди, да надникне в своята душа. “Ако кажем, че нямаме грях, себе си мамим и истината не е в нас (1Иоан 1:8)” – казва апостола, но “ако изповядаме греховете си, Той е верен и праведен, за да ни прости греховете и ни очисти от всяка неправда (1Иоан 1:9). Нека вярваме, че благодатта обитаваща в храма, ще излекува неизцерените ни душевни рани. Нека се уповаваме на милосърдието Божие, което иска всеки да се спаси. Нека възлюбим Божия храм и с молитва и благоговение да пребиваваме между църковните стени. Нека всяко посещение в храма ни води към спасение и бъде за нашата душа празник на Въвеждането в Божествения живот. Амин!

войниците си останал невредим. Връщайки се у дома си, той извършил героическото чудо на св.великомъченик Георги Победоносец; убил огромен змей, който излизал от някакво езеро, и по такъв начин спасил една девица от участва да бъде изядена от него.

Скоро подир завръщането си в родното място той починал и Господ го прославил с нетленни чудотворни мощи. По време на Второто българско царство, в самото начало на XIII век (1206 г.), българският цар Калоян тържествено пренесъл неговите свети мощи в своята столица Търново и ги положил в патриаршеската катедрала “Свето Възнесение”. След падането на Търново под османска власт (1393 г.) следите на тези мощи се губят. Великият търновски патриарх Евтимий му съставил житие, което е запазено до наши дни.

22 ноември: Не смей да униваш – “Всеки помага на другаря си и казва на своя брат: дръж се” (Ис. 41-6)

Строго да се придържаме към две правила в нашия всекидневен живот: никога да не униваме и никога да не внушаваме на другите униние. Да не смеем да униваме, защото разположението на духа ни се отразява на околните и нашите мрачни мисли отнемат в тях

надеждата за бъдещето и силата в борбата с изкушенията. По-добре да мълчим, отколкото предварително да изказваме нашите опасения. Ако нашето сърце е пълно с радостно упование, да го изкажем силно и вярата, и нашата радост, за полученото от Господа ще изпълни

с благословение всичко около нас. Хората често отпускат отчаяно ръце, виждайки, че трудовете им са напразни, не се виждат плодове, жътвата закъснява. Когато ни завладее такова чувство, да си припомним за твърдостта и постоянството, с което се е трудил Христос на земята. Упованието и надеждата не са Го напуснали, макар че видима победа Той не е удържал и може да се каже че труда му е бил неблагодарен.

Да носим в сърцата си винаги този чуден пример,

25 НОЕМВРИ – СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

Приема се, че равноапостолните просветители на славянските народи св. св. Кирил и Методий, когато се отправили за Моравия, взели със себе си от своята родина юношата Климент. От това заключаваме, че той се е родил в Солун или някъде в неговите околности. Климент придружавал своите учители в Рим, където бил ръкоположен в смещенически сан от римския папа Адриан II. След смъртта на свети Методий епископ Моравски (+885 г.), немското духовенство изгонило от Моравия апостолите на славянската реч. Тогава свети Климент с някои свои събратя намерил добър прием в родната си България, която вече официално била приела християнството и имала нужда от учители на славянски език. Благоверният цар Борис-Михаил изпратил Климент в югозападната половина на своята обширна държава, в македонската област Кутмичевица с главни градове Девол и Охрид. Там той работил с голяма ревност между новопокръстените българи като учител и свещеник. На събора в Преслав (893) Климент бил избран като пръв епископ на българския език. Като свещеник и епископ той неуморно работил 30 години (86-916) за утвърждаване на християнската вяра сред своя народ. Денем той обучавал деца и юноши, а нощем се молел и писал: превеждал книги от гръцки на български език; съставял проповеди за празници,

да помним, че зад облаците идва слънце, и да очакваме търпеливо, то отново да изгрее за нас и да не си позволяваме да изпадаме в униние. То отнема и бодростта и силата ни, затова да гледаме напред преследвайки винаги светлата точка.

Господ ще оправдае нашите надежди и окръжаващия ни живот ще ни се види по-радостен, по-светъл и по-прекрасен.

които сам произнасял или неговите ученици ги прочитали пред новопокръстения народ. Построил множество църкви и манастири и с молитвите си извършил много чудеса. Той опростил глаголицата и съставил буквите на тъй наречената славянска азбука "кирилица". Само в западната половина на тогавашна България свети Климент имал около 3500 ученици, които приемали свещен сан и постепенно измествали от България гръцкото духовенство с неговия непонятен за простия български народ език. Като си приготвил предварително гроб в основания от него манастир "Св.Пантелеймон", св. Климент починал на 27 юли 916 г.. След смъртта му Господ го прославил с благодатни чудеса. Служба и житие на свети Климент са съставени от негови непосредствени ученици или от далечни наследници на епископската му катедра, като знаменитите охридски архиепископи Теофилакт (1094-1107 г.) и известният канонист Димитрий Хоматиян (1216-1234 г.). Българската православна църква е възприела да празнува неговата памет на именния му ден – 25 ноември, а в деня на неговата смърт – 27 юли тя чествува паметта на всичките Седмочислени светии: Кирил, Методий, Климент, Наум, Сава, Горазд и Ангеларий.

23 ноември: Там, където има много места – "Те няма вече да огладнеят, нито да ожаднеят; тях няма да ги види слънце, и никакъв пек" (Откр. 7:16)

Той търси, "докато я намери" (Лука 15:4) и тези, които намери, няма вече да огладнеят, нито да ожаднеят...и Бог ще отрие всяка сълза от очите им". Да помним, че тези думи се отнасят към духовете на "праведниците, които са достигнали съвършенство" (Евр.12:23), и към тези, които "идват от великата скръб" (Откр.7:14) към прекрасното духовно наследство, чийто глад е бил гладът на душата, чиято жажда е била сърдечната жажда. Ето това е "котва" (Евр.6:19), тя ще устои на всичко, и след това сиянието на радостта и блаженството са неописуеми. Словото Божие ни подтиква "да постъпваме по дух" (Гал.5:10) и заедно с това да де обърнем и да бъдем като деца (Мат.18:3), за да влезем в Царството Небесно. Да се присъединим вече към тези, които са "свои на Бога" (Ефес.2:19), с увереността, че сме обкръжени от Неговите ангели, които ни пазят "във всички наши пътища" (Пс.90:11) и ще намерим определеното ни място и това ще бъде нещо, което никой друг не би свършил за нас. С надежда в Бога Утешителя, който ни разбира повече от всеки земен приятел, да тръгнем смело напред към Неговото царство.

Кой знае цялата сила на любовта, която крепи света? Не всичко свършва с земния живот, тя е обкръжена от пълнотата на вечния живот, и навсякъде около нас са "облаци свидетели" (Евр.12:1), за които

не трябва да забравяме. Самият въздух е пропит с любов, който отговаря на всяко наше вдишване, който разбира и най-малкото наше желание. Господ "ни е увенчал с милост и щедрости" (Пс.102:4), и когато Той ни срещне там, където има "много места", ние ще разберем, че Той е изпълнил "желанието на нашите сърца" (Пс.36:4).

В Божиите ръце ние ще намерим утешение и покой, от които сме лишени на земята. Той знае колко е тежко да си неразбран от тези, които обичаш. Неговата съвършенна любов ни съчувства във всички изпитания, и в тежки минути ни шепне: "Елате при Мене, Аз ще ви успокоя, Аз ви обичам". Той обича така, както никой друг не може. Той е преживял и пълното отричане от Своята воля, подчинявайки се напълно на волята на Отца.

Молете се, както и Той се е молил: "Да бъде Твоята воля!" И отговора накрая ще дойде. Пълноводната вълна на съвършения мир ще обземе душите ни, както лъч светлина изведнъж залива тъмната стая, когато отвориш вратата. Той ще дойде и ще изпълни със Себе си душевната ни пустота, и повече няма да има ни болки, нито скръб, нито печал, нито смущения, а пълен, съвършен, разбран от всеки отговор на всички наши молитви, изпълнение на всичките ни очаквания. Сам Господ ще бъде с нас.

24.11. Жертва от любов – “И всичко скъпоценно виждат очите Му” (Иов 28:10).

Господ знае цената на всичко, което Му поднасяме. Христос, седейки в храма, срещу съкровищницата, наблюдавал пожертвувателите. Иуда стоял до Него. Ето влиза фарисей с горда походка, с величествена осанка и пуска пред очите на всички златна монета. Свети тя на слънцето и се отразява в очите на Иуда!

След това славно видение картината се променя: влиза бедна вдовица, печална, изморена; отслабнала ръка с мъка изважда две лепти изпод вехтата, разпокъсана дреха и ги пуска в касата, със смутени очи, притеснена от скромността на своето дарение, и тихо продължава пътя се.

Като че ли се чува въпросът на Спасителя към Иуда: “Колко пусна тя?”

“Две лепти, Учителю, т.е. един кодрант”, - отговаря той.

“И това е всичко?”

“Всичко, Учителю, даже не трябваше да го дава? С това няма да обогати съкровищницата!”

“Иудо, - отговаря Учителят, - тя даде повече от всички.”

Иуда е смаян, той не може да разбере това и никога не го разбира, но очите на Спасителя виждат “всичко ценно”. Той видял

причината, видял любовта на жертвата.

Как ли биха се променили нашите разсъждения, ако можем да видим това, което вижда Той! Но човешкото сърце често унива, жалостивият вик на недоумение прониква в думите: “Къде е това скъпоценното, което вижда Господ? Има ли някъде истинско добро? Може и да има, но защо не го намираме в този свят? Навсякъде грях, порок, неправда, смърт!” Въпреки всичко да си припомним друга сцена: Учителят седи в дома на фарисея Симон. Там влиза една жена грешница. Като я вижда фарисеят мисли в себе си: “Ако Този беше пророк, щеше да знае, кой и каква жена се докосва до Него, защото тя е жена грешница”.

Пророк?! Той е по-прозорлив от всеки пророк. Симон вижда в нея грешница; Христос вижда в нея разкаяние, съкрушение, скръб, жажда за избавление и изкупление; Той слезнал до нея, повдигнал я от дълбочината на отчаянието и греха, поставил я на здрав камък и вложил в сърцето и нова песен.

Христос не гледа на греховното минало, Той вижда новия живот, пред Него е открито бъдещето.

“И всичко скъпоценно виждат очите Му”

25.11. - Покой – това е душевният мир – “Смърт! Къде е жилото ти? Аде! Къде ти е победата?” (1Кор. 15:55)

Умиращите със страх Божий и с вяра в Христа, всъщност не вкусват смърт; за тях смърт няма, а само прераждане за нов живот. Те преминават в този живот, запазвайки своите чувства, своите мисли и своите свойства. Тях, без съмнение, ги очаква блажен покой, но каква е тази почивка? – Това не е бездействие, а душевен мир. Те си отдъхват от греха, от горчивините, от страха, от съмненията, от грижите – това е истинската почивка, в която присъства Сам Господ.

Вечното успокоение е непрекъсваемо действие. Както звездите над главите ни се въртят постоянно в пространството и при все това за нас са в покой, защото движението им е стройно, хармонично, подчиняващо се на Божия закон. Съвършен покой в постоянен труд – това, без съмнение е почивката, от която се ползват душите на праведниците.

Ако това е така, какво утешение е то за нас, смъртните, които сме се лишили от толкова много близки, тази мисъл, че смъртта е раждане за нов, по-висш живот, в който се сменява само обвивката, която покрива безсмъртната ни душа? Къде е тогава жилото на смъртта? Тя не се отнася до нашето

духовно същество, което не подлежи на тление. Всичко духовно, възвишено, несъмнено е вечно, и Господ, със Своята смърт победил смъртта, “*Ни дарува победата на нашия Господ Иисус Христос*”(1Кор. 15:57).

Виждайки смъртта в нас често изниква въпроса – защо? А цел и значение има във всяка смърт, макар и неоткрити за нас.

“*Станах ням*” (Пс.38:10) - възкликва Давид. И ние да кажем така. “Станах ням”. Не със ярост, не с отчаяние, а затова, че е дело на Твоите ръце, и следователно, то е за по-добро.

В смъртта няма случайност, тя е дадена от Бога. Това е дело на Небесния Отец, Който промисля дори за една малка птичка. Това е дело на Божия Син, Който умря на кръста, за да спаси човечеството. Това е дело на Светия Дух, който дава живот на всяко творение. Това е дело на Този, Който обича живота, а не смъртта; светлината, а не тъмнината; доброто, а не злото, затова Той върши всичко за добро. На нас не ни е нужно да знаем причината и значението на всичко. Затова, да мълчим, както мълчи детенце, което седи в краката на майка си и гледа доверчиво в нейните очи, уверено в любовта дори и тогава, когато не я разбира.